

FOAIA POPORULUI ROMÂN

Apare în fiecare zi cu cele mai noi știri din țară și străinătate

ZIARUL ZILNIC :

ABONAMENTUL: „Foia Poporului Român“, „Foia Ilustrată“ și „Cucu“ pe un an 28 cor., pe jumăt. de an 14.40 C., pe un sfert de an 7.20 C. Pe o lună 2.40 C.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BUDAPESTA, VII., ILKA-UTCA
NRUL 36. :: TELEFON: 47—82.
MANUSCRISE NU SE INAPOIAZA

ZIARUL POPORAL :

ABONAMENTUL: „Foia Poporului Român“, „Foia Ilustrată“ și „Cucu“ pe un an 10 cor., pe jumăt. de an 5 cor. Abon. la mai multe ex. 4 Cor. la an.

Parlamentul ungar și moartea regelui

Budapesta, 27 Novembre. Pe ziua de azi au fost convocate Camera deputaților și Casa magnaților, pentru a face panegiricul împăratului rege Francisc Iosif mort.

Sedința Camerei se deschise la 11 fără un sfert. Deputații sunt prezenți în mare număr. Foarte mulți în uniformă militară și ca demnitari ai bisericeii. Președintele Camerei citește autograful regal prin care noul rege Carol salută Camera ungară. Autograful sună.

Iubiți devotați! Cu jale adâncă. Vă aduc la cunoștință, că unchiul Meu, de glorioasă memorie împăratul rege Francisc Iosif I. din viață, cu moarte a trecut la viața vecinică. Pășind, ca succesor și moștenitor al unchiului nostru înainte de actul încoronării, vă asigurăm că vom respecta legile constituționale și vă asigurăm de cele mai

bune sentimente pentru Ungaria noastră devotată și provinciile ei învecinate.

Apoi președintele Camerei Carol Szasz face panegiricul monarhului mort și propune apoi Camerei, ca să se exprime condoleanțele Camerei noului rege, ca să se depună o coroană în numele Camerei, ca deputații Camerei să ia parte în corpore la înmormântare. Ca deputații să poarte doliu timp de 60 de zile. La apoi cuvântul prim ministru contele Tisza, care arată ce a pierdut Ungaria prin moartea regelui. A fost una din marile figuri ale istoriei noastre, care a găsit o ieșire pentru noi din labirintul, care ne-a dus în rătăcire veacuri de-a rândul. Înțelepciunea lui pură, grija lui părintească, răbdarea lui fără de sfârșit a făcut, ca marea acțiune de prefacere a vieții noastre de stat să se facă în mod consecvent și cu succes.

Au vorbit apoi în numele partidului guvernamental contele Carol Khuen Hedervary; în numele partidului independent, contele Apponyi; contele Andrássy (partidul constituțional); contele Zichy (poporal); contele Batthyányi (partidul Karolyi); deputatul Stefan Pop (partidul național român); Stefan Szabo (partidul țărănesc).

Războiul cu România

Am ocupat Râmnic-Vâlcea, Zimnicea, Caracal, Turnu Magurele, Alexandria. — Trupele aliate se apropie de Curtea de Argeș. — Cum a fost trecută Dunărea. — Armata lui Mackensen s'a unit cu armata lui Falkenhayn.

De când armata lui Mackensen a trecut Dunărea, s'a creat o situație și mai grea pentru armatele române. Forțele puterilor centrale operând acum și la răsărit și la apus de Olt au silit astfel pe români să renunțe acum și la planul lor de a se servi de riul Olt, ca zid de apărare contra năvălirii armatelor centrale în Muntenia. De aceea au trebuit să părăsească în grabă Râmnicu-Vâlcea, — mai ales că apropierea trupelor aliate de Curtea de Argeș, situat între Râmnicu Vâlcea și Câmpulung, amenința trupele române din Râmnicu Vâlcea, cu impresurarea.

Prin ocuparea orașului Alexandria de armata lui Mackensen — forțele aliate stau la 80 km. departe de București. Renunțând la Olt ca linie de apărare, românii vor trebui să evacueze și orașul Slatina așezat pe acest riu și noua linie de apărare a lor va fi riul Argeșu.

Un conflict în politica internă ungară în chestia încoronării

Budapesta, 27 Novembre. Și din moartea împăratului rege și din actul de încoronare al noului rege partidele opoziționale ungare caută prilej de certuri politice. Chestiunea încoronării încă nu e atât de actuală, și din cercurile opoziției ungare se ridică deja glasuri, că trebuie de împedat cu ori ce preț, ca actualul prim ministru ungar, contele Tisza, să fie loțiitor de palatin al Ungariei, ca reprezentant al nației ungare să pună coroana pe fruntea noului rege. Motiv al acestui protest se ia în prima linie confesiunea contelui Tisza, spunându-se, că dânsul, ca protestant nu poate colabora la un act în care biserica catolică joacă un rol atât de important. Motivul acesta a fost invocat de cercurile opoziționale din Ungaria și Viena mai ales cu intenția de a face în cercurile autorizate din Viena o atmosferă defăvorable pentru contele Tisza. Iată însă, că în mijlocul acestor intrigi și proteste, vine noul rege și își exprimă dorința, că actul încoronării să se împlinească cât de curând.

În consecință prim ministru ungar în mod oficial s'a adresat opoziției, ca să conlucreze la formalitățile de rigoare. Primul lucru de făcut este alegerea unui loțiitor de palatin. În 1867, când a fost încoronat de rege, Francisc Iosif, ca loțiitor de palatin a fost ales atunci contele Juhu Andrássy prim ministru de atunci; dânsul a fost ales nu numai de aceia fiindcă a fost prim ministru, ci precum a arătat Francisc Deac, fiind

că a fost conducătorul majorității parlamentare, și era deci destinat să reprezinte națiunea ungară la încoronarea monarhului. Azi contele Tisza se află în aceeași situație, ca și contele Juhu Andrássy în 1867. Dar dacă atunci șefii opoziției din vremea aceia, Coloman Tisza și Daniel Irányi nu aveau nimic împotriva, ca primul ministru să fie loțiitor de palatin, astăzi șefii opoziției conții Apponyi, Karolyi și Batthyányi vor cu ori-ce preț să aibă un alt loțiitor de palatin, decât pe contele Tisza. În conferințele cluburilor opoziționale, acești șefi ai opoziției în frunte cu contele Apponyi și-au exprimat părerea, că este o incompatibilitate între funcția de palatin cu aceia de prim ministru, căci prim ministru este numit de rege, iar palatinul trebuie să fie numit și ales de nație. La acest punct de vedere al opoziției partidul guvernamental opune alta opinie. Contele Tisza a căutat să liniștească pe deputații guvernamentali, dânsul a spus acestora:

— Mănușa ce mi-a aruncat-o opoziția, o voi ridica. Mă cunoașteți. Niciodată n'am dorit pompă și strălucire. Nu urmăresc distincția de palatin, dar fiindcă sunt primul funcționar al statului și fiindcă și înainte vreme o astfel de demnitate a revenit asupra prim ministrului țării, de aceia cer, ca această reprezentanță să-mi revie mie. Ca prim ministru al țării stau în fruntea națiunii și am dreptul să exercit la încoronarea regelui, actul încoronării ce trebuie să-l îndeplinească reprezentantul națiunii. De aceia, după părerea mea, funcția aceasta o poate împlini numai prim-ministrul țării fiindcă e conducătorul națiunii. Nu trebuie de aceia să vă enervați. În chestia aceasta vom ști să apărăm punctul nostru de vedere.

Interesant e faptul, că opoziția se adresase arhiducelui Iosif să accepte dânsul candidatura de reprezentant de palatin, dar dânsul a respins în mod toarte amabil.

De pe frontul român au sosit în zilele de 25 și 26 Nov. următoarele știri:

Pe frontul arhiducelui Iosif:

25 Nov. — La nord-est de Turnu-Severin, trupele române de acolo, tăiate de restul armatei române, opun încă o rezistență îndârjită. Pe cursul inferior al Oltului, trupele germane au ajuns pe malul de răsărit. La nord de Râmnicu-Vâlcea, atacul trupelor austro-ungare și germane a făcut noi progrese. 3 ofițeri și 800 soldați români au fost făcuți prizonieri. Un atac dușman în regiunea Bicazului a rămas infructuos.

Höfer, mareșal-locot.

În munții Giurghiului a fost respins în mod sângeros un atac dușman la Batca Neagra. La sud de străbaterea Oltului prin Alpii transilvăneni, — cu toată îndârjită contra apărare a românilor, — trupele austro-ungare și germane au smuls mai multe localități. Iarăși au fost făcuți prizonieri 3 ofițeri și 800 de soldați.

Rezistența dușmanului în Valea Oltului de jos a fost frântă. Am trecut acolo riul. La granița apusană a României, batalioanele române rupte de armata lor principală se apără încă dirz în munții păduroși la nord-est de Turnu-Severin.

La armata lui Mackensen, în Dobro-

gea, foc de artilerie, reciproc. După trecerea Dunărei din spre sud, forțele aliate ale puterilor centrale au pus piciorul pe pământ românesc. La Racovița, populația civilă română a luat parte în lupta contra trupelor noastre.

v. LUDENDORFF

Comunicatul bulgar anunță:

În Dobrogea, dușmanul a pornit contra pozițiilor noastre cu forțe mai însemnate decât până acum.

Toate încercările de a trece la atac, au eșuat în focul nostru de artilerie.

Dintr'un ordin ce l'am găsit la un prizonier rus, reiesă, că dușmanul a avut intenția să întreprindă o ofensivă generală, dar care a degenerat în atacuri parțiale pe aripa dreaptă la Berisch-Tepassi.

După un reușit contra-atac, am prins un căpitan și 50 soldați. Am numărat acolo 300 cadavre dușmane.

La Dunăre, — foc de infanterie și artilerie.

26 Nov. — Cavaleria germană sub comanda contelui de Schmettov, a respins o divizie de cavalerie română la răsărit de cursul inferior al râului Olt. Am ocupat orașul Râmnicu-Vâlcea în valea Oltului. Mai departe, la răsărit unde dușmanul opune încă o rezistență îndârjită, trupele noastre se apropie de Curtea de Argeș.

Noui atacuri ale trupelor rusești în regiunea la sud-vest de Bikaz au fost din nou infructuoase.

La armata lui Mackensen:

Armata dunăreană a ajuns regiunea orașului Alexandria. La trecerea Dunărei, care era îngreunată extra-ordinar prin revărsarea fluviului, a jucat un rol admirabil flota noastră de monitoare austro-ungare sub comanda căpitanului Lucich și detașamentele de pioneri sub comanda generalului locot. Gaugl. La Umlutet, la nord de Sistov, aviatorii noștri au doborât un aeroplan dușman sistem Fahrman.

Höfer, mareșal loco.

Iarăși au atacat companii rusești fără nici un succes la Batca Neagra în munții Giurghiului.

În valea Oltului, am luat R.-Vilcea.

Pe înălțimele la nord de Curtea de Argeș, românii opun încă o rezistență îndârjită.

În regiunea la răsărit de cursul inferior al Oltului, cavaleria germană sub conducerea generalului conte Schmettov, a respins o divizie de cavalerie română care a luat poziție de atac; și e într'o înaintare victorioasă.

Drumurile ce duc la răsărit de Olt, sînt pline de coloane de care de refugiați, a căror cale se vede prin localitățile incendiate.

Am luat contact cu forțele cari au trecut Dunărea.

La armata lui Mackensen:

A eșuat un atac dușman sprijinit de focul din spre mare de a lungul coastei Mării negre contra aripei drepte a armatei dobrogene.

Sub ochii mareșalului Mackensen, a

fost operată trecerea pe malul român al Dunărei a armatei dunărene destinată pentru viitoarele operațiuni în România apusă.

Stăm în fața Alexandriei.

La trecerea fluviului umflat de toapirea zăpezilor, s'au distins în mod remarcabil pe lângă bravii noștri pioneri și părți din monitoarele flotei dunărene austro-ungare, de sub comanda căpitanului Lucich și detașamentele de pioneri austro-ungari sub comanda generalului Gaugl.

v. LUDENDORFF

Comunicatele române anunță:

24 Nov. — Pe frontul de nord și nord-vest: Pe frontul Moldovei nici o schimbare. La granița Munteniei până în regiunea Dragoslavele slabă bombardare de artilerie. În valea Oltului foc de artilerie pe aripa dreaptă și la centru. Pe malul stîng, dușmanul a atacat cu violență. La Olteni, trupele românești s'au retras sub presiunea dușmanului superior în putere — dincolo de râul Oltul.

Pe frontul sudic: Foc de infanterie și artilerie de a lungul întregii Dunăre.

La Calafat am capturat un aeroplân dușman. În regiunea Zimnicea violență bombardare de artilerie. În Dobrogea am înaintat pe tot frontul, în deosebi în centru și pe aripa stîngă, unde am ocupat satele Ghelendje, Pazarli, Ester, Palac-Mie și Tasaul.

Comunicatul rus anunță:

La râul Giurgiu, trupele române s'au retras sub presiunea dușmanului. — Ele stau în direcția Craiovei în luptă. Pe celelalte părți ale frontului nu s'au produs schimbări importante.

În Dobrogea nici o schimbare.

Comunicatul bulgar anunță:

În Dobrogea foc de artilerie și lupte de partide. Dușmanul și-a tăcut sașuri în fața pozițiilor noastre.

Trupele noastre împreună cu trupele germane au trecut întâi Dunărea la Sistov și după luptă au luat orașul Zimnicea, unde au găsit o mare cantitate de cereale. La Somovit, trupe germane au trecut Dunărea și au ocupat localitățile române Izlaz și Racovița.

La Turnu-Severin, o parte din trupele noastre au trecut de pe malul drept al Dunărei și au conlucrat la cucerirea acestui oraș.

Artileria noastră de pe malul drept a risipit coloanele dușmane cari au operat în regiunea orașului Turnu-Severin.

Comunicatul rus dela 25 Nov. anunță de pe frontul românesc următoarele:

Dușmanul a atacat în valea Oltului și a împins puțin îndărăt trupele române în direcția sudică dela Călimănești spre Măldărești. Și în regiunea Craiovei, dușmanul a întreprins ofensivă, și în pe ruși (?) să se retragă dincolo de râul Olteju.

La Zimnicea, trupe germane au trecut pe malul stîng al Dunărei.

În Dobrogea, prin focul nostru am împedat încercările dușmane de a ocupa avant gardele noastre.

Pe unde a trecut Mackensen Dunărea. Caracal, Alexandria, Turnul măgurele Zimnicea cucerite.

Din Sofia sosesc următoarele senzaționale amănunte despre trecerea Dunărei de către armata lui Mackensen:

Cu o strategie bine chibzuită, con-

ducerea armatei a așteptat până ce trupele aliate au trecut trecătorile Carpaților și au coborât în valea Munteniei. Prin aceasta s'a făcut cu puțință conlucrarea trupelor cari înaintau din spre nord și sud. Apoi Mackensen a pornit la manevra decisivă a trecerei Dunărei.

În noaptea de Joi s'a întâmplat acest mare eveniment. Sistov, locul, unde rușii în 1877, iar românii în 1913 au trecut Dunărea, dar din direcția contrară, — a fost iarăș ales, acum de noi ca punct de trecere. Pe pontoane și bărci au trecut primele detașamente, după o scurtă pregătire artileristică, și au gonit slabele detașamente române cari au opus numai o slabă rezistență. Apoi s'a început cu construirea podurilor. În total au fost făcute patru poduri, pe cari au trecut întâi germanii, apoi trupe bulgare și în fine trupe turcești. Vineri dimineață, trecerea Dunărei era ca și terminată. După ce au fost formate capurile de pod, a început înaintarea în trei direcțiuni: spre Caracal, care a și fost ocupat de trupele armatei lui Falkenhain, pentru a întinde aceteia mânele, apoi spre Giurgiu și în fine spre Alexandria, care oraș l'am și ajuns. — Pare că rezistența principală vor să o opue românii pe linia Giurgiu cu punctul principal de sprijin care e cetatea București.

Până atunci, puterile centrale se pot bucura de posesiunea Olteniei, cel mai bogat magazin de cereale din Europa toată și drumul liber pe Dunăre spre Bulgaria, cea ce îmbunătățește și mai mult situația lor în Balcan.

Faptul că Mackensen a trecut Dunărea pe la Sistov, oraș bulgar, care se află peste drum de orașul român Zimnicea, reiesă că și acest oraș român e ocupat de Mackensen, iar la apus și orașul Turnu Măgurele e ocupat de trupele lui Mackensen.

Ententa mai speră într'o îmbunătățire a situației României

Agentia Reuter din Londra, publică următorul comunicat inspirat din cercuri autorizate despre situația României:

Nu numai în România, dar și în celelalte cercuri diplomatice și militare, actuala situație a României, provenită din înaintarea austro-germană, nu trebuie privită ca gravă. Că situația e puțin îmbucurătoare, și într'o privință turbure, lucrul acesta se recunoaște — dar nu-și are rostul amărăciunii ce s'a produs. Chiar dacă afirmările comunicatelor germane și austro-ungare sunt adevărate, chiar dacă se ia în considerare năvălirea dușmană în apusul Munteniei, — ori-cât e neplăcut această — situația strategică și militară a României nu e lovită prin această, și nu poate fi de o importanță decisivă pentru cauza României — căci o ofensivă victorioasă ruso-română la nord poate nimici în timp foarte scurt succesul dușman.

Este o părere falsă ce s'a răspândit, că puterile centrale prin ocuparea României de sud-vest, au dobândit în mâinele lor provizii foarte importante, în deosebi cereale. E drept că partea aceasta a României, Oltenia, este un ținut foarte bogat în producția agricolă, dar nu servește ca loc de depozitare a cerealelor. Cea mai mare parte din recolta de acolo, a fost dus pe calea obicinuită încă cu săptămâni înainte la punctele centrale mari ale comerțului cu grîne în România, la Braila și Galați. Recolta de porumb însă, înca n'a fost adunată toată în Oltenia și aceasta se poate să fi căzut în mâinele

dușmanului. Victoriile puterilor centrale în această regiune, firește că vor ușura și transporturile lor. Cât privește garnizoana română care a operat la Orșova, — ea e mică, și e temei de a nădăjdi, că a putut fi retrasă cu succes, în momentul când comandantul român a văzut, că se află într'un pericol amenințator.

Pe scurt, părerea este, că situația actuală a României, îndeamnă mai mult la răbdare, decât la pesimism.

Un lucru e sigur, că orice sfortare posibilă a Rusiei, de a veni în ajutorul României — va schimba în scurt timp toată situația.

Presiunea pe frontul Moldovei

»Russkoie Slovo« scrie: Presiunea dușmană se întărește și pe tot frontul Moldovei. Acțiunea de recunoaștere a aeroplanelor dușmane și bombardările aeriene, sînt de câteva zile extraordinar de intense.

Correspondenții de război ai ziarelor rusești, au părăsit Bucureștii, ce se golesc și li s'a permis să plece pe front. Ei descriu starea gravă în care se află armata română: Soldații români au mereu de luptat greu în munți. Pe fața fiecăruia se văd urmele zilelor grele trăite. Populația civilă ajută în toate privințele armata română. Toți locuitorii din părțile muntoase, aduc muniții și proviant în liniile prime. Luptele durează zi și noapte. Puterea de atac a dușmanului e în continuă creștere.

Capitala României amenințată

Deja granița rusă se anunță:

Până acum au sosit în Basarabia un milion și jumătate de refugiați români.

După ce comandantul primului corp de armată română a anunțat că digul de apărare al Olteniei față de dușman nu se mai poate menține, s'a produs o panică cumplită în ținutul Craiovei, — care panică s'a întins până la București, ceea ce a avut de urmărire o nouă emigrare. Cele mai multe prăvălii din București au fost închise. Multă lume se refugiază la Iași — unde sînt stări grozave. Toate casele sînt lizite. Mulți refugiați cu toată umezeala și zăpada, trebuie să doarmă sub cerul liber.

Ziarele cari apar în București se pregătesc de mutare. Ziarul »Journal de Balkans« va apărea la Odessa, Epoca și Adevărul la Iași.

Ziarul »Opinia« din Iași cere dela Ententa să trimească cât de curând artileria grea pentru a apăra Bucureștii amenințați.

Intreaga armata română concentrată în Muntenia

Ziarele clandezte anunță în ce fel a fost împărțită armata ruso-română: Rușii au preluat întreaga apărare a graniței Moldovei, așa că întreaga armată română este acum concentrată în Muntenia.

MERSUL RĂZBOIULUI

Ententa poruncește acum în Grecia

Nimic important pe frontul rus. — Lupte de artilerie pe frontul italian și francez. — Care e situația la nord de Monastir.

De pe frontul rusesc au sosit următoarele știri la 25 și 26 Nov.:

Pe frontul prințului Leopold al Bavariei: 25 Nov. Nici un eveniment deosebit.

Höfer, mareșal-locot.

La sud-vest de Riga focul de artilerie s'a mărit un timp oarecare.

v. LUDENDORFFE

26 Nov. — Trupe rusești cari au încercat să înainteze pe cursul superior al riului Styr, aproape de localitatea Ozierki — au fost respinse de focul nostru de artilerie.

Höfer, mareșal-locot.

Aproape de coasta de răsărit, apoi la nord de Smorgon, precum și pe frontul Serwetsch și Sczara — focul de artilerie dușmană a crescut.

Detășamente rusești cari au înaintat până la mare, în regiunea Kraszyn și la Czierki în regiunea Styrlului superior au fost respinse.

v. LUDENDORFFE

Comunicatele rusești mai vechi anunță:

22 Nov. — Lupte de artilerie la sud de Stochod. La nord-est de Korytnița, a fost omorît colonelul rus Jagellevic, printr'o bombă. În Carpații păduroși, topirea zăpezilor au făcut drumurile impracticabile.

23 Nov. — Foc de artilerie și pușcă pe întregul front care a crescut la Narajovka și Jezupol.

25 Nov. — La sud-vest de Riga, trupele noastre de recunoaștere sub protecția tocului concentrat au pătruns în tranșeele dușmane, au capturat o mitralieuză și au făcut prizonieri.

La nord-est de Smorgon, dușmanul după o bombardare cu artilerie, în timpul nopții a pornit un atac cu două companii. Am respins pe dușman cu foc de artilerie, bombe, mine.

Din Balcan au sosit următoarele știri.

De pe frontul macedonean, comunicatul german n'are nimic deosebit de relatat.

Comunicatul bulgar anunță:

25 Sept. — Am respins atacul unui batalion italian contra satului Tarnova, la nord-vest de Monastir. Italianii au lăsat în fața pozițiilor noastre un mare număr de obiecte de armament.

Nu-i adevărată știrea din comunicatul francez că ei au pătruns în satul Doromirți — căci satul acesta este ferm în mâinile noastre. Am respins detașamente dușmane cari au înaintat în regiunea Griniște.

26 Nov. — Dușmanul după o pregătire artileristică a încercat un atac contra piscului 1050 la răsărit de Paralvo, dar fără succes. Pe restul frontului, foc de artilerie.

Comunicatul francez de pe acelaș front anunță că ceața și ploaia au împiedicat operațiile dela 24 Noiembrie. Sărbii au respins 4 atacuri bulgare în regiunea Gruniște. Trupele italiene au înaintat la apus de Monastir. La nord și răsărit de Monastir violenta luptă de artilerie. Aripa stîngă italiană a făcut noi progrese la Farnovo, la nord-est de Monastir.

— Agenția Reuter anunță că guvernul lui Venizelos din Salonic, a declarat război Bulgariei. Cum Ententa consideră guvernul din Salonic ca guvernul de fapt al Greciei, războiul cu Bulgaria e privit ca lucru împlinit. Acelaș guvern a declarat război și Germaniei, fiindcă a torpilat vapoare cari transportau trupe grecești.

— Guvernul grec din Atena refuză retragerea trupelor din zona neutrală stabilită de Ententa, și cere să se reducă întinderea acestei zone.

— Ententa într'un nou ultimatum adresat Greciei cere predarea parcului de artilerie până la 1 Decembrie și restul materialului de război până la 15 Decembrie. Dacă se va refuza, Ententa cu forța va lua acest material de război și va arăta pe acei ce vor opune rezistență. Ententa e hotărâtă la orice. Situația e foarte gravă.

— Reprezentanții corpului diplomatic al puterilor centrale cari au părăsit forțați de Ententa Atena — au sosit în portul bulgar Cavala. Ei dețeară, că guvernul grec s'a purtat foarte amabil cu ei, și mulți foști prim-miniștrii greci le-a asigurat de simpatia lor. La plecare au fost salutați de regina Sofia, ministrul de externe, etc.

RĂZBOIUL CU ITALIA

Vie luptă de artilerie pe frontul Carst. — Ce spune comunicatul italian. — O propunere în Camera italiană pentru un congres al păcii.

De pe frontul italian comunicatele lui Höfer anunță:

25 Nov. — O puternică escadră de aeroplan au aruncat asupra gării și lagărului dușman de la Primolano, numeroase bombe, cu bun efect. — Toate aeroplanele noastre, deși violent atacate și în mijlocul furtunii, s'au întors neatinse.

26 Nov. — La platoul Carst, luptele de artilerie au luat un timp oarecare o intensitate mai mare. În munții de granița ai Carintiei artileria dușmană a bombardat câteva localități. O escadră de aeroplan austro-ungară au aruncat bombe asupra depozitelor căilor ferate și barărilor din Tolmezo.

Höfer, mareșal-locot.

— Partidul socialist italian a prezentat în Camera italiană o propunere, prin care guvernul e invitat, pe temeiul declarațiilor solemne recente din partea engleză și germană, să ia inițiativa ca în înțelegere cu celelalte guverne ale Ententei și cu mijlocirea Americii și altor state neutrale să convoace un congres al păcii.

— »Corriere della Sera« publică temerile ziarului parizian »Le Temps« despre o apropiată ofensivă austro-ungară la Trentino — și spune că în orice caz Italia trebuie să fie pregătită pentru orice eventualitate, de aceia Italia nu poate trimite trupe pe alte fronturi, nici chiar în Macedonia.

— Este de așteptat în timpul cel mai scurt un schimb de prizonieri greu răniți între Austro-Ungaria și Italia prin mijlocirea Elveției.

Comunicatul italian dela 24 Nov. anunță: La sud de strada Lopici Mori (la dreapta de Etsch) am respins un mic atac dușman. De a lungul frontului Trentino duel de artilerie. Artileria italiană a deranjat mișcări dușmane în zona văii Ets și platoul Astach. Pe frontul Iulic, artileria dușmană era mai activă contra pozițiilor noastre la Ursac (monte Nero) și la răsărit de Görz.

Aeroplan dușmane au aruncat bombe asupra localităților italiene Agneto, Grignio și Primolano. 2 răniți.

LUPTELE DIN APUS

Atacuri anglo-franceze respinse. — Flota germană înaintează până la gura Tamisei. — Încă o serie de vapoare ale Ententei scufundate.

Comunicatul german anunță de pe frontul anglo-francez:

25 Nov. — Nu s'au produs evenimente deosebite.

26 Nov. — La ceață și ploaie nu s'au produs acțiuni mari de luptă.

Acțiune de patrulare întreprinse de grenadierii din Mecklenburg și regim. de inf. din Bremen, la nord est de Arras, ne-au adus dintr'un tranșeu englez 26 prizonieri.

La nord-est de Beaumont, detașamentele reg. 181 de inf. din Baden au adus din pozițiile dușmane 4 ofițeri și 157 englezi și 1 mitralieuză.

În pădurea Apremont, la răsărit de St. Michiel, după o puternică pregătire de artilerie, a atacat infanteria franceză. A fost respinsă.

v. LUDENDORFFE

Amiralitatea marinei germane anunță:

Părți din forțele noastre navale au înaintat în noaptea de 23 spre 24 Nov. spre gura Tamisei și la ieșirea de nord de Down. Nu am întâlnit acolo forțe navale dușmane, afară de un vapor de paza, pe care l'am scufundat prin foc de artilerie. Piața fortificată Ramsgate a fost luată sub foc de artileria noastră.

Cum nici atunci n'am dat de flota engleză forțele noastre navale s'au întors atunci la punctele lor de sprijin.

— Presa franceză publică o nouă serie de vapoare franceze scufundate: St. Rogatien de

1581 tone, Marzonechis, Notre Dame de Lourdes, Prezident Vaxia, Lorraine, Anna, Braema Castje de 6280 tone și Alevon.

Români, semnați la împrumutul de război prin „Foaia Poporului Român“!

Știrile zilei

Bade Trandafir

Bade Trandafir frumos!
Vrut-ai să te-arăți duos,
Dar te-ai arătat ghimpos
Și din minte nu m'ai scos.
— Vai! Ieliță din cel sat!
Ce ai cerut și nu ți-am dat?
Cerut-ai faguri de miere,
Eu ți-am dat buzele mele;
Cerut-ai o viorea,
Ți-am adus inimea mea.
— Dacă vrei dragoste aprinsă,
Adă-mi gură nealinsă,
Și o inimă fecioară
Ca apa dela izvoară.

Ce monarhi vor asista la înmormântarea lui Francisc Iosif I.

Din Viena se anunță: Și-au anunțat până acum sosirea următorii monarhi ca să asiste la înmormântarea împăratului-rege mort.

Împăratul Wilhelm al Germaniei, regele Frederic August de Saxonia, regele Ludovic de Bavaria, regele Ferdinand al Bulgariei.

Ca reprezentant al regelui Alfons al Spaniei, va sosi infantul Ferdinand, prințul de Bavaria, iar regele Suediei trimite la înmormântare pe principele moștenitor Gustav Adolf.

Capii bisericii române la Bpesta

Excelența Sa Mitropolitul Vasile Mangra, Pr. S. Lor Episcopii Ion Pap de Arad, dr. Miron Cristea din Caransebeș, dr. Demeter Radu și dr. Traian Frențiu au sosit în Capitala ca să ia parte la ședința solemnă a parlamentului, de parentare a monarhului. Din Budapesta vor pleca la Viena, ca să ia parte la înmormântarea împăratului-rege.

Regina Zita pentru copii Transilvaniei

În cercurile sociale din Ardeal, e o mișcare în curs, cu scopul de a organiza un comitet de ajutorare a copiilor din comitatele ardelenesti cari au suferit de pe urma năvălirii trupelor românești. Acest comitet să se numească »Pro Transilvania«. Comitetele de pregătire a acestei acțiuni s'a hotărât să roage regina Zita, să ia sub înalta ei protecțiune această organizație umanitară. Regina a primit în audiență deputațiunea compusă din contesa Szecenyi, baroneana Karg, contesa Mikes și dr. L. Zombory, și a declarat că va primi să ia asupra-și protecțiunea acestui comitet. În fruntea mișcării stă președintele Casei magnaților baronul Josika.

Numiri în învățământul nostru

D. deputat dr. Iosif Siegescu, profesor universitar, a fost numit de ministrul cultelor și de instrucție publică, pe încă un period de 5 ani: vicepreședintele Comisiei regnicolare de examinare al preparanșilor.

Eroismul unui soldat român din Ardeal

În cartea de aur a armatei monarhiei austro-ungare, găsim următoarea pagină nouă închinată unui român din Ardeal. Sub titlul »Prezență de spirit« citim:

— În Decembrie, anul trecut, soldatul de train Adam Supulescu, din divizia 2-a de train, a luat parte la un detașament însărcinat să caute căruțași printre civili. A fost trimis să străbată o pădure în direcția spre Gorodok. Sosind la o mlaștină în mijlocul pădurii, a auzit o detunătură de pușcă și curând după aceea văzu trei soldați ruși pe malul celalt al mlaștinei. Supulescu descălecă și caută adăpost într-o tranșee. Când cei 3 ruși s'au apropiat la 50 pași de dinsul, i-a provocat în limba polonă să se predea — lucru ce au și făcut, ridicând brațele. Pentru acest fapt curajos, soldatul Supulescu a fost decorat cu medalia de argint pentru vitejie, clasa II-a.

Contele Leopold Berchtold — maior

Monitorul oficial anunță: că fostul ministru de externe Leopold Berchtold, căpitan de cavalerie în rezervă, a fost înaintat la gradul de maior. Contele e și mareșalul de curte al noului rege și va avea un rol important ca consilier al noului monarh.

Scumpirea biletelor de tramvaie în Budapesta

Direcția societății tramvaielor comunale din Budapesta, proiectează în scurt timp să desființeze bilete de tramvaie de 12 fileri și să stabilească un tarif unilar de 20 fileri. Măsura aceasta a provocat dezaprobări generale în sinul publicului, căci e privită ca o nedreptate, ca acela care are de făcut un drum scurt de câteva stații să plătească același preț ca acela care are de străbătut un drum lung de zeci de stații.

S'a născut și a murit în același timp cu regele

Din Triest se anunță: La 21 Nov. câteva ore după moartea împăratului-rege Francisc Iosif, a murit la Pirano, femeia Elena Rasteli, care s'a născut în aceeași zi cu monarhul la 18 Aug. 1830.

Marele duce Nicolaie,

se întoarce acum din Caucaz, pentru a lua o comandă importantă pe frontul rusesc european. Țarul a acordat un concediu generalului Alexeiev, șeful statului major rus care e bolnav, și va fi înlocuit de generalul Gurkow.

Poți să rămâi dator pe suma ce o semnezi la împrumut?

Acela care voiește să semneze la împrumut o sumă mai mare decât dispune în bani gata — poate să rămâie dator, plătind numai o parte din suma semnată. Banca cu care e în legătură ziarul nostru, rezolvă acest fel de împrumut, că

întregește ea suma ce o semnează cineva fără a putea plăti toată și anume: banca împrumută suma de întregire pe o dobândă de 5 la sută. Până la 1921 are cineva timp să solveze suma ce o împrumută. Acela care însemnează pe împrumutul de război, luând obligații de rentă cu 6 la sută dobândă, și se creditează pentru acest împrumut, plătind o dobândă de 5 la sută — mai câștigă în acest caz și o diferență de 1 la sută la dobândă. Favorul acesta iese și mai lămurit la iveală cu aceasta pildă: Vrei să semnez prin ziarul nostru 1000 coroane pentru al 5-lea împrumut de război. Pentru această suma semnată ar trebui să plătești 977 cor., cum însă n'ai atâția bani gata să-i plătești deodată — poți depune pentru 1000 c. semnate numai 227 cor. în bani gata, iar restul de 750 cor., ți-le împrumută Banca pe 5% dobândă. Ca dobândă pentru împrumutul de 1000 coroane ce l'ai semnat, capeți 60 cor. pe an, iar pentru cele 750 cor. ce ți le-a creditat banca pentru împrumut ai de plătit o dobândă numai de 37 cor. 50 fileri, așa că-ți mai rămâne încă un profit la dobândă de coroane 22.50.

Grăbiți-vă de aceea cu semnarea la al 5-lea împrumut de război. — căci după 5 Decembrie, trebuie să plătiți mai mult cu 30 fileri la fiecă 100 coroane, decât în intervalul de timp dela 22 Noembrie până aia 5 Decembrie când pentru fiecă 100 cor., trebuie să plătiți numai cor. 97 și 70 fileri, după 5 Dec. însă 98 coroane.

Poșta administrației

Rugăm pe st. abonași și pe toți aceia cari ne scriu, să-și scrie totdeauna adresa întregă și ca să se poată citi. Ne îndreptăm cu aceasta rugare mai cu seama soldaților. Acei cari au scrisul mai rau, să roage pe vre-un camarad al lor, care are scrisul mai citeți, să le scrie adresa. Când ni se trimit bani, să ni se scrie totdeauna spre ce scop ni se trimit banii.

În chestia »Octoiului«. — Facem cunoscut abonașilor noștri, cari au comandat la noi »Octoiului« că momentan librăria noastră nu dispune de asemenea exemplare. Așteptăm să ne sosească o mare comandă dela editor.

— Rugăm pe abonașii noștri, să nu ne trimeată bani în plic sau corespondență închisă — căci pe lângă că-i oprit de lege — se mai perd și banii — așa că ne sosesec scrisorile deschise, și nu putem împlini cererea făcută de abonat care ne trimite pe această cale bani.

— Pentru schimbările de adresă, repetăm încă odată, este a se plăti o taxă de 40 fileri, căci reclamá multă osteneală în administrație, expediție și tipografie.

Editor și redactor responsabil:
Dimitrie Birăntiu.

Tipografia »Poporul Român«, VII, Ilka-utca 36

A apărut

Calendarul

„Poporului

Român“ pe 1917

Prețul unui exemplar este de 60 fileri, plus porto poștal 10 fileri.

Cei cari vor să comande mai multe exemplare vor capta următoarele întesniri:
Pentru 30 exemplare 10% rabat
Pentru 50 exemplare 20% rabat
Pentru 150 exemplare în sus 25% rabat.

Administrația nu ia garanția dacă calendarul se pierde în urma trimiterii nerecomandate.

Comenzile atât ale particularilor precum și ale revânzătorilor se vor efectua numai pe lângă achitarea anticipativă a costului. Calendare rămase nevândute nu se vor reprimi, deci fiecare să comande numai atâtea exemplare, câte poate destace. — Pe credit nu se trimite nimănu!